

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA20/ 7

20.11.20.

Aqqaluaq B. Egede

2021-imut Inatsisartut aningaasanut inatsisissaattut siunnersuut (Aningaasaqarnermut naalakkersuisoq)

2021-imut Inatsisartut aningaasanut inatsisissaattut siunnersuut

Inuit Ataqatigiit naalakkersuinikku sulinitsinni uppermassuseqarnissarpus pingaartipparput. Nalunngilarput naalakkersuinikku sulinitsinni ilaanni “umiarsuarmi ilaasut iluarinngisaannik aalajangigassaqartassagatta. Qulakkeertuassavarpullu umiarsuarmi ilaasut tikikkunik paasiumaaraat, aalajangernivut pisariaqvassisimasut, aaliangiinivullu tikinnermut pissutaasimassasut. Naalakkersuinikku siunertaq anguniagarlu upperisariaqarpoq. Inuiatigiinnut qineeqqusaaarutivut qinersiseqarnitsinnut tunngaviummata oqaaseqaammi matumani Inuit Ataqatigiit naalakkersuisooqatigiinnut isumaqatissarsiornermut sammitissavagut.

Ullumikkut Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqanut ullorititaat aamma Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiaissutaat nalliuqeqarput. Ulloq nunarsuarmioqatigiit inooqatigiinnikku pissuseqatigiainnerannut allanguinerup ullua, tassaavoq pitsaanerusumik ataqqeqtigiaittumillu inooqatigiinnissamik naqissusiinerit annertuut ilaat. Ulloq nuannersumik eqqaasassarput naleqartitaasoq.

Inuit Ataqatigiit Inatsisartut aningaasanut inatsisissaat pillugu naalakkersuisooqatigiinnut apeqqutigaarput nioqqutissanut akitsuutit atorunnaarsinnissaat pillugit aalajangiinissaq piareersimaffigineraat. Apeqquteqarpugut takusinnaagatsigu Siumup qineeqqusaaarnermi kingullermi qineeqqusaaarutaa ima oqaasertaqartoq:

Nioqqutissanut akitsuutit – inuit nammatassinnagit

Issuaavunga: “Nunatta nammineq isertittagaasa qaffakkiartornerat ilutigalugu nioqqutissanut akitsuutit aningaasaqarniarnitsinnut isumalluutaanerat annikilliartortinneqartassaaq, aammalu atortut nioqqutissiassallu inuussutissarsiornermi inuuniarnermilu pisariaqartitat salliutillugit akitsuutit inissinneqartassallutik. Nioqqutissanut, pigisanut nalilinnut assigisaannullu akitsuusersuisarnermi innuttaasut atugarisaat aallaaviussapput.” Issuaaneq naavoq.

Tassami tamassi nalunngilarsi 2018-imi naalakkersuisut Piitsusseq Naligiinnginnerlu pillugit Nassuaat Inatsisartunut saqqummiukkaat, atuarsimassavarsilu. Tassani anaanaasup meeqqami oqaatsit issuassavakka: “ Ullut tamaasa unnukkut nerisassiortanngilanga. Iffiat panertut nerisarpagut. Tassami unnuit tamaasa naatsiiartalinnik, naatitartalinnik, neqilinnik tamanillu akulinnik iganissara akissaqartinngilara. Sipaarniartuartariaqarpunga, tamannalu ajornakusoortaqaaq. Qiviaannarluta angisuutut isikkoqaraluarpugut, tamatumunngali pissutaaginnarpoq akikitsuinnarnik nerisaqaratta. Meeqqakka nerisamikkut akikitsutigut aanaveersaatitortaqaat. Kisianni sapinngisannik pitsaanerpaamik iliortarpunga.” Issuaaneq naavoq.

Tassa naalakkersuinikkut uppernarsaatissarpassuit akornanni tigulaarivunga, naak uani naalakkersuisut nassuaataani inoqaterpassuagut akissaatikittut ulluinnarni inuuniapiloornerat inoqaterpassuattalu piitsutut inuusut atugaat atuarlugit ilungersummernartut amerlagaluaqisut. Naalakkersuinikkut uppernarsaatissarpassuaqarpoq nioqqutissanut akitsuutit qaffannerat atorunnaarsissallugu tunngavissaqartugut. Siumup uppernassutsini annaassanngikkuniuk akitsuutit atorunnaarsinnissai sooq tunuarsimaarfinginerpaa?

Demokraatit partiiut anguniagaat siunertaalu ima oqaasertaqarpoq. Issuaavunga: "Akitsuut tassaa-ginnarpoq akileraarut toqqortigaq, taannalu equngasumik eqquigajuttarpoq, kikkut tamarmik qanoq isertitaqarnertik apeqqutaatinngu assigiimmik akiliisinneqartarmata." Issuaaneq naavoq. Nunatta qitornai pilersinneqarsimavoq inuit nunatsinni akinik qaffakkaluttuinnartunik atugaqarnermikkut sakkortusiartuinnartumik artukkerneqarneqalernerat akiorniarlugu. Tassa oqarluaannaraanni, naalakkersuisooqatigiit politikkikkut tunngavigisatik qimallugit ingerlatsinertik nanginniarnerpaat? Imaluunniit akitsuutit atorunnaarsinniarpisigit taamatullu inuit inuuniarnikkut atugaat oqilisaanniarlugit?

Naalakkersuisooqatigiit oqaatigaat nunatsinni akitsuutit qaffanneqaqqissanngitsut, massakkulli aningaasanut inatsisisstatut siunnersumminni akitsuutit aqqutigalugit aningaasat isertitassat 11 mio. kr.-inik isertitaqataanerunissaat naatsorsuutigaat, taamaammallu kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit tunngavigalugit 11 mio. kr.-nit sipaarutigineqassasut siunnersuutigaat. Inuit Ataqatigiit isumaqataanngilagut kommunit innuttaasalu aningaasaqarnikkut pitsaanerusumik atugassaqartinna-veersaarlugit naalakkersuinikkut ingerlatsisoqarneranut.

Sulinermut ilanngaat nunatta karsianut

Naalakkersuisut tunuliaqtaasalu sulinermut ilanngaat atuutilersoq inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut atugarissaarnermik pilersitsinissamut isumalluarsaarutigisaat inuit ataqatigiinniit tusarlu-arsimavarput. Naatsorsuutigisimanngikkaluarparput sulinermut ilanngaat aallaavigalugu kommunit aningaasarsiorluarnerunissaat pissutigalugu 18 mio. kr.-inik kommunit pissarsinerunissaat pissutigalugu ataatsimoortumik tapiissutit kommuninut iluaqtissaagaluit 18 mio. kr.-inik sipaarniarfigineqassasut. Ilisimalereerparpullu ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutip appartinera tunngavigalugu kommunit 25 mio.kr.-nit pallillugit aningaasaateqarnerulernissaagaluat aamma ilanngullugu Naalakkersuisut tunuliaqtaasalu kommunit iluanaarutissaralui nunatta karsianut nuutsimmatikkik.

Kommunit aningaasaqarnikkut nukittuut?

Aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutit 62-it Naaalakkersuisut saqqummiuppaat. Taak-kunannga 54-it aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaapput, oqaasertaliussanut 8-nik allannguisoqarnissaa siunnersuutaalluni. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutit saqqummi-unneqartut tunngavigalugit kommunit aningaasaateqarnerulissutigisassaannik pinaveersaartitsinerat Inuit Ataqatigiinniit isumaqatiginngisatsinnik suliaqarsiamnerat malugaarpuit.

Naak Siumup ataatsimeersuarnermini aalajangersarsimasai anguniagassaasut Inuit Ataqatigiinniit isumaqatigisavut ima oqaasertaqaraluartut: Issuaavunga :

"Siumup anguniarpaa kommunit aningaasaqarnikkut suliassatigullu namminersortuunerisa iner-artortinnissaat, kommuninik aaqqissusuusseqqinermi pilersaarusiaasimasut isumaqatigiissutillu nutaat malillugit. Kommuuninut politikkikkut tunngaviusumik Siumup siunertatut anguniagarai, mak-kuusut..."

Nunatsinni najugaqarfiiit naligiimmik ineriertortinnejassapput. Nunatsinni sumiluunniit najugaqaraluarutta pitsasumik atugaqassaagut. Najugaqarfiiit tamarmik ineriertortitsinissamut ingerlatseqataasinnaanerat Naalakkersuinikkut qulakkeerneqassaaq. Nunatsinni kajuminartuuusariaqarpooq sumiiffiit tamarmik ineriertortissallugit, najugaqarfifissallugit aningaasatigullu piorsassallugit. Kommunerujussuarni kiffartuussineq, suliffissaqarneq aningaasatigullu atugassarititaasut naligiinnerunissaat anguniarlugu ineriertotsineq ingerlannejassaaq.” Issuaaneq naavoq.

Inuit Ataqatigiiit suleqataarusuprugut illua-tungeriinneq apeqqutaatinngu nunatta inuisa atugaat sallitillugit. Naalakkersuinikkut isumaqatiginninniarfigisassavut soorunami qanoq siunertaqarnerat ilisimallugu suleqatigiffiusinnaasut ujartortarpagut, aamma matumani oqaaseqaammi isumaqatigisavut pillugit naalakkersuisooqatigiit siuttua partitut anguniagai ataatsimeersuarnermilu aalajangersarsimasaat iluatinnaatillit pillugit amerlanerussusiimiartarluta. Naatsorsutigaarpummi Siumup ataatsimeersuarnermini aalajangersarsimasaat malillugit naalakkersuinikkut sulineq timitalersuiffiussasoq. Takussavarpuummi aningaasanut inatsisissaq pingajussaaneerneqartinnagu ataatsimeersuarnermi aajangersakkat aamma Inuit Ataqatigiiit suleqataaffigisinnaasavut timitalersuiffigineqassanersut.

Taamaammat Inuit Ataqatigiiit isumarpot malillugu partii Siumut ataatsimeersuarnermini aalajangersarsimasaat naapertukannerlugit nunatta sineriaani kommunini nunaqarfinnilu sanaartugassanik siammasissumik sanaartornermut aningaasaliinissaq anguniarlugu suleqataanissarput ammaaffigaarput. Illoqarfippassuit nunaqarfippassuillu sanaartorfiussaanngitsut aningaasaliiffigerusuppagut. Kissaatigaarpot suleqatissarsiorpugullu anginiakkat iluatsittumik timitaliiffiginissaannut.

Imminut pilersorneq

Inuussutissalerinermik oqartussaaffik naalagaaffeqatitsinniit nunatsinnut nuunneqarluni nunatta nammineq inuussutissalerinikkut oqartussaaffimmik tamakkiisumik oqartussaaffeqalernissaa Inuit Ataqatigiiit anguniagaanut ilaavoq. Takusinnaasavut naapertorlugit aamma Siumut ataatsimeersuarnermini siunniussimasaat isumaqatigalugu suliassaq ingerlanniarsimavarput. Timitaliinissaq kissaatigisarput nallermat naalakkersuisooqatigiit akisussaaffimmik tigusinissaq navianarpallaarerlugu tunuartilermatali suli tusanngilarput navianarluinnartumik kingunerisassat suunersut erseqqissarneqarnissaat.

Inuit Ataqatigiiit politikkikkut kissaatigaarput nunatsinni imminut inuussutissanik pilersornitta assut siuarsarneqarlunilu suliffisanik nutaanik pilersitsiviussasoq. Maannalu aningaasanut inatsisissami aamma nunalerinermut siunnersuisooqatigiit innersuussutigisaat malillugit aningaasalersuisoqarnissa aallartissasoq kissaatigisimallutigu. Siumup qineqqusarutaa Inuit Ataqatigiiit qineqqusarutaa-nut naapertuuttoq, aamma ataatsimeersuarnerminni aalajangersarsimasaat ikioqatigiffissatut isigisarput ima oqaasertaqarmat. Issuaavunga:

”Nunalerinerup uumasuuteqarnerullu inuussutissarsiutaanerisa annertusarnissaat Siumup sulisutiguassavaa, aamma ineriertotsinermut aningaasalersueriaatsit ilanngullugit.” Issuaaneq naavoq. Inuit Ataqatigiiit suleqataarusukkatta partiit naalakkersuisooqataasut siuttui aamma soqutigaagut misissortarpagullu qanoq siunnerfeqarnersut, isumaqataaffigisavullu suleqatigiinnikkut timitalerueqataaniarfigisarput.

Neriuprugut aamma timitaliisoqassasoq. Takorloorsinnaanngilluinnarpummi Inuit Ataqatigiiit immikkoortortaqarfisa politikkikkut anguniagassatut tikkuussissutigisaat ataatsimeersuarnermi aalajangersarneqartut tunuinnarneqassasut. Maannakkut 2021-imi aningaasanut inatsimmi Siumup ataatsimeersuarnermi aalajangersagai aamma naalakkersuisooqatigiinnermi isumaqatigiissummi amerlasuut allaqqareersut timitalerneqassanngippata pinartoqassasorinarpooq. Inuit Ataqatigiiit partiit

allat siunniussai aalajangersakkat isumaqataaffigut pillugit suleqataarusuppuget. 2021-imi aningaaasanut inatsisissaq tassaammat qinigaaffimmi angusaqarnissamut timitaliinissamullu aningaaasanut inatsisissat sularineqartut kingullersaat.

Nunatta aningaasaqarnera

Inuit Ataqatigii Aningaasanut Inatsisimmut isumaqatigiinninniarerit aalartimmata ammasumik ingerlanneqarnissaat kissaatigaat. Inuillu atugaat aningaasaqarnikkullu periarfissaat qaffassarneqasasut kissaatigaagut.

1. Inuit atugaannik oqilsaanissaq kissaatigaarput– Imminut napatittut amerlinissaat 200 mio. kr.-inik akitsuutit siorna 2019-imi eqqunneqartut peerneqarnissaat. Imauluunniit.

- Akileraarnermi inummut ilanngaatip akit qaffakkiartornerannut naapertuussarneqassasoq.

2. Siusissukkut iliuuseqarneq

- Perorsaasut akissarsiaasa inulerisut allat akissarsiaannut naapertuuttumik aaqqiivigineqassasut.

- Meeqqat kigutaasa narlorsarneqartarnerisa aaqqiiviginissaat.

- Pinaveersaartitsinermi annertusaanissamut, kulturilerinkut timersornikkullu immikkut ittumik iliuuseqarnissamut aningaasaateqarfimmik qinnuteqarfingeqarsinnaasumik pilersitsineq.

3. Timi tarnilu 7,5 mio. kr.

- Eqqumiitsuliornermut aningaasaateqarfik aallartinneqassasoq ingerlatsinerlu aningaasartuutit ilanngullugit. GIf-ip 2030-mi aalanerulernissamut siunertaanut immikkut iliuuseqarnissamut nunarput peqataassasoq aningaasartalimmik. Peqqissartut illuini timikkut tarnikkullu isumassuinnissamut sulisoqarnikkullu qaffassaanermut aningaasaliisoqassasoq.

4. Silap pissusaata allanngoriartorneranut avatangiisinullu iliuuseqarnermut aningaasaliisoqassasoq. Silap pissusaata allanngoriartorneranut iliuuseqarnermut aningaasaliisoqassasoq. ICC-mut aningaasaliissut apparneqassanngitsut, tassani aamma partii Siumup aalajangersarsimasai isumaqatigisavut timitalerumagatsigit.

- Avatangiisinut saliinermut, eqqakkanut, anartarfiit igittakkat sularineqarnissaannut, siunertanullu allanunut immikkut ittumik iliuuseqarnernut aningaasaliisoqassasoq.

5. Allaffisornerup eqaallisarneranut aningaasartuutillu malunnaatilimmik appartinneqarnissaannut.

- Allaffissornikkut aaqqissusseqqinnej aallartittoq peqataaffigiumavarput - Qitiusumik allaffissuarmi atorfinititsinerit nutaat nunatta avataaneersunik atorfinititsinerit unitsinneqassasut (ansættelsesstop). Atorfifiit pisariaqavissut, soorlu isumaginninnermi peqqinissaqarnermullu tunngasut ilanngunnagit.

- Naalakkersuisut inuiaqatigiinniit akilersugaasunik biileqartitaanerat atorunnaarsinnejqassasoq.

- Avataanut siunnersortinut aningaasartuutit malunnaatilimmik apparneqassasut.

Inuit Ataqatigii nunatsinni naalakkersuinikkut ingerlatsinermi aningaasarsiornikkut killiffik ajo-riinnagassaanngitsutut nalilerpaat. Aningaasarsiornikkut sanaartugassanik annertuunik aamma inuiaqatigiinni ineriartortitsiuarnissaq pisariaqartoq ilalersorparput. Eqqumaffigivarpulli aamma isiginnitsusuusaanngilarput nunatta aningaasarsiornluarnera nunatsinni inuit ataatsimut inuulluataarnerulissutiginnimassuk. Inuit akissaatikittut, ilaqtariit meeraqqortuut, anaanat ataatat kisimiittut, utoqqaat innarluutilillu, ilami nunaqarfiit illoqarfiillu amerlasuut atukkamikkut aningaasarsiornikkullu pitsaanngitsumik eqqorneqaatigaat. Ingerlatseqatigiiffiit kaaviiartitaat qaffattut, ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat appartut, malitsigitillugu ingerlatseqatigiiffiit inuiaqatigiinnut akit atugassarititaat akit qaffasissut allannguuteqanngitsut.

Naatsorsueqqissaartarfiup uppernarsarpaa inuiaqatigiinni inuit atukkamikkut aningaasaqarnikkullu imminnut avissaaqqussimanaerat annertusiartortoq. Kommunit aningaasarissaarnerulernissaat naalakkersuinikkut pakkersimaarneqartoq, naak kommunini isumaginninnikkut unammilligassat qaffasissut, suliffissaaleqineq qaffasiskoq, inuussutissarsiuteqassutsikkullu siuarsarnaveeqqanerup kinguneri illoqarfiiit sanaartorfiginagit inissianik ingutseriffiusut tamatta ilisimagaluarlutigu.

Allanngortoqassappat suleqatigiittariaqaratta, katersuuttariaqarattalu akisussaaffimmik tamatta tigusisariaqarpugut. Suleqatigiittariaqarnitta pingarnerpaaffiani uggornaqaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiitaliap suliniarnermini Naalakkersuisuniit pitsasumik suleqatigineqarsimanginnera. Aningaasaqarnikkut oqimaaqatigiissumik amigartoorteqanngitsumillu missingersuuteqarnissaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiitaliap piumasaqaatai Inuit Ataqatigiinniit isumaqatigaagut. Ukiuni tulliuttuni inuiaqatigiit aningaasaatiminik nunatta amigartoorutaanut matussusiiniarsarinatik ineriarornermut atugarissaarnermullu pilersitsinissamut aningaasaliinissaat kissaatigigatsigu.

Oqaannarsinnaanngilagut nunarput aatsaat taamak aningaasaateqartigisoq, missingersuusiorlatalu amigartoorujussuarnissaq 140 mio.kr.-nit angullugit. Tamanna isumaqatiginngilagut. Amigartoornissaq Inuit Ataqatigiit mattutivinneq ajorparput inuit ulluinnarni inuuniarnerannut atukkatigut oqilisaassinissaq pineqartillugu. Imaluunniit siunissami atugartuussutsikkut oqilisaataasussat aningaasalersuiffiginissaannut inuit kaasarfii pilliutigalugit aaqqissuussisoqassatinnagu. Massakkut naalakkersuinikkut inuit akissaatikinnerpaat kaasarfii imaarlugit pisuut uniiniarnikkut atugaat suli oqinnerulersinniarlugit aaqqissuussineq tunngaviusoq soorunami Inuit Ataqatigiit isumaqatiginngilagut.

Partiuvugut saamerliusq. Inuit Aningaasarsiorluartut ingerlalluarnissaat soqutigisaraarput. Ingerlatseqatigiiffit ingerlalluartinnissaat soqutigisaraarput. Aningaasarsiorluartitsinissaq ujartugaraarput. Taamaalilluta inuit pisariaqartitsinerpaat aamma akissaatikittut inerartortillugillu siarsarneqarnissaat akissaqarfegalugu inuiaat nammaqatigiinnerat aallartiffagalugu inuit imminnut pilersorsinnaasut makitertinnissaat akissaqarfigerusukkatsigu.

Peqqinnissaqarfik

Ukiualuit qaangiupput inuppassuit isumaqatigiillutik peqqinnissaqarfimmi inoqatitik sakkortuumik nappaatillit ikiorusukkaluarnermk allaat akileraarut qaffallugu peqqinnissaqarfiput pitsanngorsarneqarnissaa qinikkanut kaammattutigisalermassuk. Inuit nunatsinni naqissuserpaat ikioqatigiinneq annertusissasoq aamma peqqinnissaqarfimmi atukkat naammaginagit naalakkersuinikkut iliuusissat nutaat ujartorneqartut.

Massakkut naalakkersuinikkut peqqinnissaqarfiput akit nalimmassarneqarnissaat pinngitsoortinniarlugu naalakkersuinikkut aalajangersaaniarnerit tikippagut. Aningaasat 50 mio. kr.-nit missiliorlugit peqqinnissaqarfimmi siuarsanermut atorneqarsinnaagaluartut naalakkersuinikkut pinngitsoortinniarneqartut Inuit Ataqatigiinniit isumaqatiginngilagut. Inuppassuit isumaat Inuit Ataqatigiinniit tunulialaqutserpagut. Tassa, napparsimasortavut pitsaanerpaamik ikoorneqarnissaat aningaasalersortariaqrapagut. Ataatsimoorluta ikoqatigiittariaqarpugut, inuiaqatigiittut peqqissusitta unammillerpaatigut. Nukivut katersuullugit suleqatigiilluta peqqinnissaqarfiput innuttaasullu akunneranni "ikeq mamisarniartigu".

Inuit Ataqatigit sinnerlugit oqaaseqarninni naqissuserlara inoqatitta peqqissusaat tamanit salliutik-kumagatsigu. Erseqqissarlara Atassutip siunnersuutaa, tassalu peqqinnissaqarfiput naalagaaffimmut "uterteqqinnejarnissaa" pillugu siunnersuut Inatsisartuni oqallisigineqarmat inuk qitiutinnagu eqqarsartariaaseq pigiliussaq qitiutillugu oqallinnertut nalilerneqarsinnaammat. Oqallissaarut torralataasoraara. Apeqquserneqarmat peqqinnissaqarfik inuiaqatigiittut naammattumik pitsaas-

suseqartillugu kivissinnaaneripput. Uanga nammineq isumaqarpunga peqqinnissaqarfik pillugu aki-sussaaffik naalagaaffimmuit nunatsinnulluunniit akisussaaffigisassanngortinneqassanersoq kisiat eqqartornagu naalagaaffeatigiinnermi nukiit kattullugit suleqatigiinnerup annertusarneqarnissaa aallartissallugu torrallataanerpaamik angusaqarfiusimassagaluartoq.

Inoqatikka, ikinngutikka, suleqatikka, ilami ilaquitavut nunaqqativullu suli pitsaanerusumik peqqinnissaqarfimmiit sullinneqarsinnaasut upperaara. Naalagaaffiit nunallu killeqarfii akimorlugit suleqatigiitoqarsinnaasoq upperaara. Upperaara ullumikkut peqqinnissaqarfegarnikkut innuttaasunut atugassarititavut uniffigiinnarnagit nukit annertusillugu nunaqqatitta inuuginnarnissaat sal-liutikkutsigu tamatsinnut iluanaarutissamik siuarsasinnaasugut. Qallunaajuneq kalaaliunerlu inuup naleqassusianut uuttuitigissallugu tulluanngilaq.

Inuit Ataqatigiiit peqqinnissaqarfik pillugu isummersornerup kipinani nangeqqinnejarnissaa kissaatigaarput. Peqqinnissaqarfik pillugu aaqqitassat naaffeqanngiusattumik unammilli-gassaqartitsiuassapput suleqateqallaqqinnitsigut anigorniagassavut. Tullerput salliutilugu suleqatigiinneq annertooq pilersittariaqarparput. Nunat killeqarfii aamma inuiaassutsikkut assigi-ingissuseq aporfiginagu inuup inuunera qiteralugu sulineq aallartinniartigu.

Suleqatigiiffissat isummersornikkut nassaarisigit

Partii Siumut, Demokraatit aamma Nunatta qitornai, Inuit Ataqatigiiit isumaqarpugut suleqatigiiffissaqartugut. Inuit Ataqatigiiit maluginiakkavut naapertorlugit partiit naalakkersuinikkut siunnerfii ataatsimeersuarnermi naqissusikkat qineequsaarutillu tunngavigissagaanni tamatta immitsinnut ungasiningilagut. Naalakkersuinikkut sulinitssini aamma nunatta qinikkaniit aqunneqarnera tunngavigissagaanni isumaqatiginninniarnerit qanga pikkoriffigisavut maanna annertunerpaartaat eqqaama-sassaannanngorput.

Ataatsimiititaliat ataavartut sungiusimasavut kisiisa tunngavigalugit ullumikkut suleriaaseq mattoqqanerujussuaq tamatta pitsaanngitsumik nalaataqarfigaagut. Siulitta qinikkat torrallassimasaat isumaqatigiinniarfissatut ataatsimiititaliaagallartunik pilersitsisarnerit maqaasivagut. Maani inersuarmi oqaaseqarfissat 2 mitsikkaat kisiisa periarfissarinagit inersuarmut isinnginnitsinni naapeqatigiiffissarsiorstarnerit atorluarniartigit. Massakkutut naalakkersuinikkut sulineq maanna inatsisartut aningaasanut inatsisissaannik suliaqarnermi uppernarseqqipparput naaperiarfis-sarsioqatigiittarnerit torrallataasut atortarsimasagut amigaatigalugit.

Inuit Ataqatigiiit akisussaaffimmik tiguseqataanissatsinnut aamma aningaasanut inatsit pillugu pi-areersimavugut. Demokraatiniiit, Siumumiit oqaatigineqartut isumaqatigaagut, tassalu ataatsimiititaliani suleqatigiinnerit, naapeqatigiinnerit, suliassallu pitsaasumik naammassineqarnisaat siulertalarugu ingerlatsillaqqissuvugut. Naalakkersuisooqataaneq illua-tungiliuttuunerlu aporfiginagit katersuuffeqarniarnissaq Inatsisartunut ilaasortat akornanni ajornartorsiutaanngitsutut Inuit Ataqatigiiit nalilertarparput. Naalakkersuisullu suliarisaat piffissaq sivikitsoq atorlugu isummerfigalugillu suliassavut assut aporfiliisarnerat tamatsinnut peqqinnanngitsoq tamatta nassuerutigissallutigu nukissaqarfegarniartiaqarparput. Inatsisartunut ilaasortat inattagassaannartut inisisimaleriartuinnarnerat mianersuuttariaqarpoq, tamanna innuttaasut inatsisiliornikkut peqqissaartumik sullinneqarnissaannut aamma sunniuteqarnerluttoq tamatta nalunngilarput. Naalakkersuisooqatigiit ilissinnut kaammattuuterput paasinerloqqunanngeqaaq. Naalakkersuisunut ilaasortaq Steen Lynge qanilaartumik, ataatsimoortitsisumik, piffissaagallartillugulu Inatsisiliortunut paassisutisanik ilisimasariaqartunillu saqqummiisarnera Inuit Ataqatigiinniit assut pitsasutut sigaarput.

Taamatut illua-tungeriinneq apeqqutaatinnagu Naalakkersuisunngortup sulinera qanortoq Naalakkersuisut sinnerisa aamma atorluarlissuk. Kisermaassinani ilisimasaqaqatigiilluni isummat

katersuuffeqarnissaat ataatsimoortitsisartoq naalakkersuinikkut Inatsisartuniit piumasaqaatigi-neqarnissaa nukissaqarfingineqalissasoq Inuit Ataqatigiit ujartorparput. Suut tamarmik Naalakker-suisut piumasaattut ingerlanneqartussatut isigineqalissappata oqartussaaqatigiilluta aqtsinerput akigisimassavarput.

Maanna aamma aningaasanut inatsisisssatut siunnersuut suliarineqartoq oqaluttuarisaanermi pisut tupinnartut ilagilerpaat. Maanna aningaasanut inatsisisssaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inuaqatigiit sinnerlugit peqqissaartumik sulinissaminut piffissaalatsinera tunngavigalugu an-ingaasanut inatsisisssap tamakkiisumik qulaajarneqarnissaa pisimanngitsoq, suliassap pingajus-saaneerneqartinnagu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu ataatsimiititaliami tamakkiisumik suliarineqarnissaa Inuit Ataqatigiinniit inassutigaarput.